

maatte prøves af Landstinget selv, saaledes forstaar jeg Udtalelser, der i forrige Samling fremkom fra Landstingets Formandsplads, saaledes, at man ogsaa fra Landstingets Side hæveder sig den Tinget naturlig tilkommende Ret til, naar det vil det, at foretage en udtryffeligt Prøvelse ogsaa af de kongelige Mandater. Men er dette Tilfældet, saa vil man kunne sige sig selv, at det ikke lettelig vil kunne tænkes, at en Regering ved en Oplosning af Landstinget vilde tilbagefalde de givne Mandater og udfærdige nu, uden at Regeringen i sin Opfattelse vidste sig i Overensstemmelse med Landstingets Flertal. Altsaa, hele dette Spørgsmaal, hvormom det i tidligere Tid blev antaget, at der i Folketinget var en Anskuelse til Fordel for den større Myndighed hos Kongen, medens det blev antaget, at der i Landstinget var en Anskuelse for at begrænse Kongens Myndighed, har efter min Mening ikke nogen farlig Befæstethed; det vil løse sig ganske simpelt af sig selv gennem den Myndighed, som tilkommer Landstinget, og gennem den Regulering af Regeringens Beslutninger, som ligefrem vil være Følgen deraf.

Men naar der altsaa ikke, saa vidt jeg ser, er nogen Betænkeligheds- eller Betimeligheds- eller andre Lejlighedsgrunde, som tale mod at fremkomme med et Forslag om at forbedre vor Grundlov, saa behøver man altsaa kun se hen til, om der er Trang dertil, og om der i Befolkningen er et Krav derpaa, og i dette Tilfælde er det en ubestridelig Kendsgerning, at der er en Trang, og at der i Befolkningen er et levende Krav. Man kan dele sig; alt efter taktiske Grunde kan man være af forskellige Meninger om, hvornaar det skal gøres, om Øjeblikket er passende dertil eller ej; men derom kan ikke være nogen Tvivl; at der i den hele Befolkning er et levende Krav derpaa, ligesom der i Forholdene selv i høj Grad er Trang dertil. Spørger man nu, hvorledes skal det da gøres? da gælder det først og fremmest, netop fordi det Onde, der skal bødes, er saa stort, at man ikke maa tage det overfladisk i Øjshyn, men se det lige i Øjnene og gaa lige til dets Udspring. Og det er da jaadan, at Udspringet til Finansprovisorierne som til saa mange andre store Floder er et fjernt og ubetydeligt. Det var den 12te Maj 1853, at der blev udstedt en foreløbig Lov om Forlængelse af en Lov, som indeholdt en Bemyndigelse for Regeringen til at afholde Udgifter og opkræve Indtægter, indtil Finansloven var givet. Denne foreløbige Lov om Forlængelse af en af Rigsdagen vedtagne Lov var af et Indhold, som ikke paa nogen Maade stødte an mod

Indholdet af den Lov, som den forlængede, eller kunde støde Rigsdagens Bevidsthed om sin Bevillingsmyndighed; men den var af et Princip, som rummede store Konsekvenser og havde store Farer. Rigsdagen frygtede den Gang ikke Faren, skønt den saa Princippet. Rigsdagen var aldeles ikke i Vildfarelse med Hensyn til, hvad der var Tale om. Rigsdagen var fuldstændig paa det rene med, at det var en provisorisk Finanslov. Folketinget opførte paa sin Dagsorden udtryffeligt Loven med de Ord: „den provisoriske Finanslov“. Denne foreløbige Lov om Forlængelse af en af Rigsdagen givne Bevillingslov kunde Rigsdagen den Gang, om den havde villet, formentlig have unbladt at vedtage; Rigsdagen kunde have ladet den løbe, indtil den ordentlige Finanslov virkelig var vedtagen. Men Rigsdagen gjorde ikke dette; den vedtog haade den ordentlige Finanslov, og tillige vedtog den den provisoriske Finanslov, idet den betræfede den ved en af Rigsdagen vedtagen, derpaa af Kongen stadfæstet Lov, som udkom den 17de Juli 1853. Altsaa, man slog sig til Ro med, at Indholdet var uskadeligt, og man nærede ingen Frygt for de Farer, som Princippet kunde medføre, uagtet det da var den første Lovgivningsakt, hvori det Princip, at Udgifter afholdelse og Indtægters Opkrævning overhovedet kan hjemles ved en foreløbig Lov, blev indført. Der gik da ogsaa en Aarrække, uden at Konsekvenserne viste sig, og uden at de Farer, som Princippet indeholdt, bleve til Virkelighed. Der hengik 24 Aar, men efter de 24 Aars Forløb kom den Periode, hvori vi have haft 11 provisoriske Finanslove.

Det er ikke min Hensigt her — overhovedet intet Sted min Hensigt — at oprive Saar eller at udsende Bitterhed eller overhovedet give Anledning til Fjendtligheder, som ere unødvendige for den Sag, man har med at gøre. Jeg vil derfor kun karakterisere den Periode, hvori vi regeredes ved en Række af Finansprovisorier, som en Ulykke. Det er det, som utvivlsomt tør siges og bør siges, og som uden Skade kan siges, og det er ogsaa netop deri, at det var en Ulykke, at Opfordringen ligger for os til at forhindre en Gentagelse.

Blandt dem, der saa have haft Interesse for at hindre en Gentagelse af denne konstitutionelle Ulykke, har det jo ofte været paa Tale, at man skulde gaa den Vej at forandre Rigsretten. Men de, som mene, at det, man vil forebygge, forebygges paa den Maade, have dog vistnok ikke Øjet rettet paa det rigtige Punkt. Thi Sagen er jo den, at naar man holder sig til det, der over-